

meket. Hogy a *Juventus* ma is virágzik; azt a kiadóhivatal eleven munkarejének, Regényi Sándornak és a szerkesztő, Wagner József leleményességének meg a gondos szerkesztésnek köszönhetjük.

A maga nemében páratlanul áll előttünk a *Juventus* sikere, amely a legtávolabbi földrészeken is elterjedt és a magyar vállalkozás életrealitását hirdeti. Mindazt az eredményt a legnehezebb időben, a világot átfogó háborúban érte el s még a proletárdiktatúra sem tudott csak hatalmi szóval véget vetni megjelenésének. Rendkívül érdekes a *Juventus* munkatársainak névsora, akikről Wagner részletesen beszámol. A magyar pedagógusok legkiválóbbjai egyháziak és világiak szerepelnek itt, sőt a külföldi munkatársak is kivették részüket a munkából folyóiratunk terjesztésében és szerkesztésében.

Amióta a latin nyelv megszűnt a tudomány közvetítője lenni, állandóan meg-megújult a kívánság régi szerepének visszaállítására. Így keletkezett a *neolatin mozgalom*, egy nemzetközi segédnyelv bevezetésére, melynek alapelveit Wagner külön mellékletben fejtegeti nagy részletességgel és mint kiváló latinistánk gyakorlati példákat is ad modern szavak és kifejezések alkotására.

Főleg Róma és München tüntették ki magukat e gondolat elméleti és gyakorlati megalapozásával.

Wagner közli a problémának majdnem teljes bibliográfiáját és a munkatársak életrajzát, arcképét, valamint a rejtvények készítési módját és megfejtését. Az ifjúság előtt ez a legnépszerűbb rovat.

A nagy gonddal és utánjárással összeállított füzet, illetőleg Emlékkönyv mindenkor megbízható forrása lesz azoknak, akik a *Juventus* történetével foglalkozni fognak. Neolatin társulatok (*Societas Latina*, München), folyóiratok, szótárak és segédkönyvek felsorolása emeli a gazdag és változatos jubilaris szám tartalmát. Ha a *Juventus*nak a jövőben is ilyen buzgó pártfogói és munkatársai lesznek, talán nem utópia az a reménység, hogy a latin nyelv ismét visszaszerzi régi szerepét legalább a tudományos világban és hozzá fog járulni az emberiség kölcsönös megértéséhez.

Szerkesztőjét méltó elismerés kíséri ezért a kultúrmunkáért, amelyre vállalkozott és amelyet teljes sikerrel végez és reméljük még sokáig végezni is fog. Ad multos annos!

Friml Aladár.

Misógyi Ottó: Nemzeti önismeret és testnevelés. (A m. kir. Testnevelési Főiskola kiadványai 12.) Budapest, 1942. kis 8-r., 95 lap.

Ime, egy korszerű könyv, mely nyíltan és őszintén vallott cél szerint bátran és mégsem nagyzólva, köznevelésünk területén sajnosan felöltő hiányt óhajt pótolni, hézagot kitölteni, mikor irányzatával és egész tartalmával kifejezetten a nemzeti önérték és öntudat, egyszóval a nemzeti önismeret nevelését kívánja szolgálni s szerzője hivatott pedagógusként lobogó lélekkel helyet kér a nemzetnevelés munkája során az eddig elhanyagolt magasabbrendű, a legnemesebb értelemben vett politikai nevelés számára.

Mert nyilvánvalóan arra gondol: valósággá kell válnia végre annak, amit Széchenyi óta egy századon át mindig csak emlegettünk, mindig csak célul tűztünk ki magunknak, de egészen sohasem vittünk keresztül, hogy t. i. egész létünk és jövőnk konkrét nemzetismereten, nemzetünk tulajdonságainak, célkitűzéseinek, vagyis legnagyobb kérdéseinek ismeretén alapuljon. E célból kívánatos tehát, hogy a magyar nemzet minden öntudatos tagja, legalább is nemzeti társadalmunk vezető, főleg pedig nevelő rétege multunk, jelenünk és jövőnk kérdéseivel rendszeresen foglalkozzék s azokkal teljesen tisztában legyen.

Ennek a feladatnak a megoldásához akar egy különleges alkalomból eredően segédeszközt nyújtani az előttünk levő tömör könyvecske, mikor szerzője összefoglalja benne 1941-ben és 1942-ben tartott ezirányú főiskolai előadásait. Könyvünk szerzője ugyanis, a gyakorlati pedagógiának másfél évtized óta jeles munkása s a testnevelési irodalomnak is kiváló művelője, egy újabb időkből keletkezett és nemzeti művelődésünk körében gyorsan nagyrabecsültté vált, mai nemzetvédelmi törekvéseink közepette a közvéleménytől méltán dédelgetett intézménynek, a Testnevelési Főiskolának élére kerülve, nemes ambícióját találta abban, hogy főntemlített tendenciájának megvalósítására példát nyújtson. Mert — meggyőződése szerint — bár az iskolákban sok-sok tárgyat tanítanak, a főiskolai és egyetemi diszciplínák száma még az ezret is meghaladja, s bár ezek az iskolai tantárgyak és főiskolai előadások az elvont tudomány és a gyakorlati élet rengeteg problémáját felölelik, e jeles tanügyi intézmények mégsem találtak eddig elég alkalmat arra, hogy a nemzeti önismeret szolgálatába álljanak. Sajnos, a száz és ezer tantárgyat mindeztideig — úgymond szerzőnk — nem fogta át eléggé, nem foglalta össze magasabb szintézisbe valamely egységes nemzeti szellemű irányítás. Általában magában a tanítói és tanári rendben, sőt az egész magyar értelmiség nagy tömegeiben is hiányzik nemzetünk életének átfogó és kellően alapos ismerete. Ennek következtében azután általában társadalmunknak nincs egységes magyar nemzeti életszemlélete.

Súlyos vád ez szerzőnk részéről. Mindenesetre magyarázatául szolgál azonban törekvéseinek, melyek kíséretében jelentkeznek, s megadja létjogát és rációját könyvének.

Szerzőnkre hivatali állásában a magyar testnevelő tanárok képzésének és nevelésének irányítása van rábízva a főiskolán. S minthogy a Testnevelési főiskola hallgatói könyvünk szerzőjének hite és vallomása szerint különösen fontos körben lesznek a magyar ifjúság hivatott nevelői és vezetői, abban a körben, melyből a nemzet ereje s egészsége s így a hon és a nemzet védelme fakad, azért különösen el kell mélyedniök a nemzeti önismeret nagy kérdéseiben. Ezeket az iskolákban s a főiskolai tanulmányok idején egyáltalában nem, vagy legalább is ily szintézisben nem tárgyalt kérdéseket dolgozza föl Misángyi Ottó kis könyvében, először általánosságban, majd pedig testnevelési vonatkozásaikban részletesen. Végül tételenként kutatja és mutatja ki, hogy a nagy kérdések és tervek a testnevelésen keresztül miképpen oldhatók meg s hogy a testnevelés a megoldásokba miképpen kapcsolható be. Ily módon, minthogy efféle tárgyat és ismeretkört hazai

iskolákban még egyáltalában nem adtak elő, a szerző könyve voltaképen első próbálkozás, amit teljes szerénységgel hangsúlyoz is. Egyúttal azonban — saját bevallása szerint — »csupán izzó lelkesedésből, faj- és ügy-szeretetből« fakadó példát nyújt egyéb iskolák, főleg főiskolák és egyetemek részére hasonló célzatú kísérlet megszervezésére.

A könyv tulajdonképeni tartalmát sokoldalú fejtegetések alkotják: a nemzeti önismeretről és jelentőségéről általában, az antropológiai faj, a fajvédelem, a magyarság és faji kérdés témáiról, a magyar faj képeről, a magyar fajközösségről és asszimilációról. Tárgyalja továbbá a magyar faj életterejét, a magyar nép szaporodásának kérdését s a tennivalókat a népesedési politika terén. Kitér a kivándorlás témájára is. Szól a nép fogalmáról, a magyar népről, arról, hogy milyen legyen a magyar s hogy mi szerepe van e téren a népi sportoknak. Majd a nemzet fogalmával foglalkozik, beszél a magyar nemzetről, mi teszi a magyart magyarrá s mik nemzeti feladatai. Nemzetvédelem, nemzetnevelés, államiság, nemzetiségi kérdés további vizsgálódása tárgyai. Majd a magyarságtudomány jelentőségét vizsgálja s végül függelék képen közegészségügyünk kérdéseit ismerteti. A nemzeti önismeretnek e gazdag programját széleskörű szakirodalmi ismeretek alapján s mégis tömör előadásban úgy dolgozza föl, hogy a testnevelési vonatkozások — főleg természetes olvasóközönsége, vagyis saját főiskolája hallgatói számára — mindig teljes mértékben érvényesüljenek.

Izzó faj- és honszeretet sugallta szerzőnk e pedagógiai kísérletét s belőle eredő könyvét, melynek sikerét mi is példaadó hatásában látjuk. Ebben rejlik a vérbeli gyakorlati pedagógus buzgó törekvésének diadala és jutalma.

Gyulai Ágost.

Méhely Lajos: Vér és faj. A Bolyai Akadémia kiadása, Budapest, 1940. 16-r., 140 lap.

A magyar fajvédelem harcos úttörőjének páratlan bő és gazdag munkásságából válogatott ki a Bolyai Akadémia egy csokorra valót és adta ki e könyvecskében. A fajokról szóló általános bevezetésben a társadalmi élet ellenkiválogatásával szemben szükséges fajvédelem céljait fejtegeti, melynek »mindig csak elhárító jellege lehet s nem szabad a természet évezredek óta bevált módszereivel ellenkezésbe jutnia.« A fajvédelemre azonban szükség van, mert az ellenkiválogatódás a fajt meggyöngíti, hiszen »mai nap az emelkedett lelki, derék, kötelességérző és felelősségteljes elemek zöme egyáltalában nem, vagy csak nagyon későn házasodik, ellenben a léha, züllött, kalandortermészetű egyének nagyszámú hasonló utóddal terhelik meg a társadalmat.« Ezután két fejezet foglalkozik a vércsoportokkal. A *vérszerkelet eugenikai jelentősége* című fejezetben a szerző kifejti saját ismertté vált elméletét, miszerint az »emberi magzatot olyan ültetvénynek kell tekintenünk, mely csak az anya és gyermek azonos vagy rokonvérűsége esetén fog harmonikus fejlődésnek indulni.« Sőt tovább megy és azt is követeli, hogy a társadalom akadályozza meg, hogy az anya és gyermeke között vérbeli ellentét lehessen, vagyis tiltsa meg az ilyen házasságokat! Ezután